

Näkemyksiä ja kokemuksia metsitystuen hakemisesta

Maanomistajille suunnatun kyselyn tulokset

5.5.2023

Jussi Pirkonen

Rahoitus- ja tarkastuspäällikkö

Suomen metsäkeskus

Sisällysluettelo

Tausta ja tavoitteet	s. 3
Kyselyn toteutus	s. 4
Tulokset, kaikki vastaajat	s. 5
Tulokset, turvetuotantoalueita omistavat vastaajat	s. 15
Tulokset, kokonaan tai osittain myönteisen tukipäätöksen saaneet	s. 18
Tulokset, kokonaan tai osittain kielteisen tukipäätöksen saaneet	s. 20

Tausta ja tavoitteet

- Laki joutoalueiden metsityksestä on mahdollistanut maatalouden ulkopuolelle jääneiden, turvetuotannosta poistuneiden ja muiden joutoalueiden metsityksen valtion tukemana vuoden 2021 alusta lukien.
- Laki on määräaikainen ja on voimassa vielä vuoden 2023 loppuun.
- Uuden “metsityslain” valmistelu on parhaillaan käynnissä.
- Kyselyllä tavoitteena oli kerätä maanomistajien ja maanomistajien valtuuttamien asiamiesten näkemyksiä metsitystuen hakemisesta ja hakemisen kokemuksista.
- Tuloksia hyödynnetään nykyisen metsitystuen arvioinnissa ja uuden metsitystuen kehittämisessä.
- Tulokset raportoidaan niin, ettei yksittäistä vastaajaa pysty tunnistamaan.

Kyselyn toteutus

- Kyselyn toteutettiin Webropol-kyselynä 5.12.-11.12.2022. Yksi muistutusviesti lähetettiin.
- Sähköpostiosoitteet saatiin Metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä.
- Kysely lähetettiin 1275 henkilölle. 362 henkilöä vastasi, vastausprosentti on 28 %.
- Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista.
- Kaikkiaan oli 16 kysymystä, jotka jakautuivat osa-alueittain joko kaikille vastaajista tai vain osalle vastaajia.

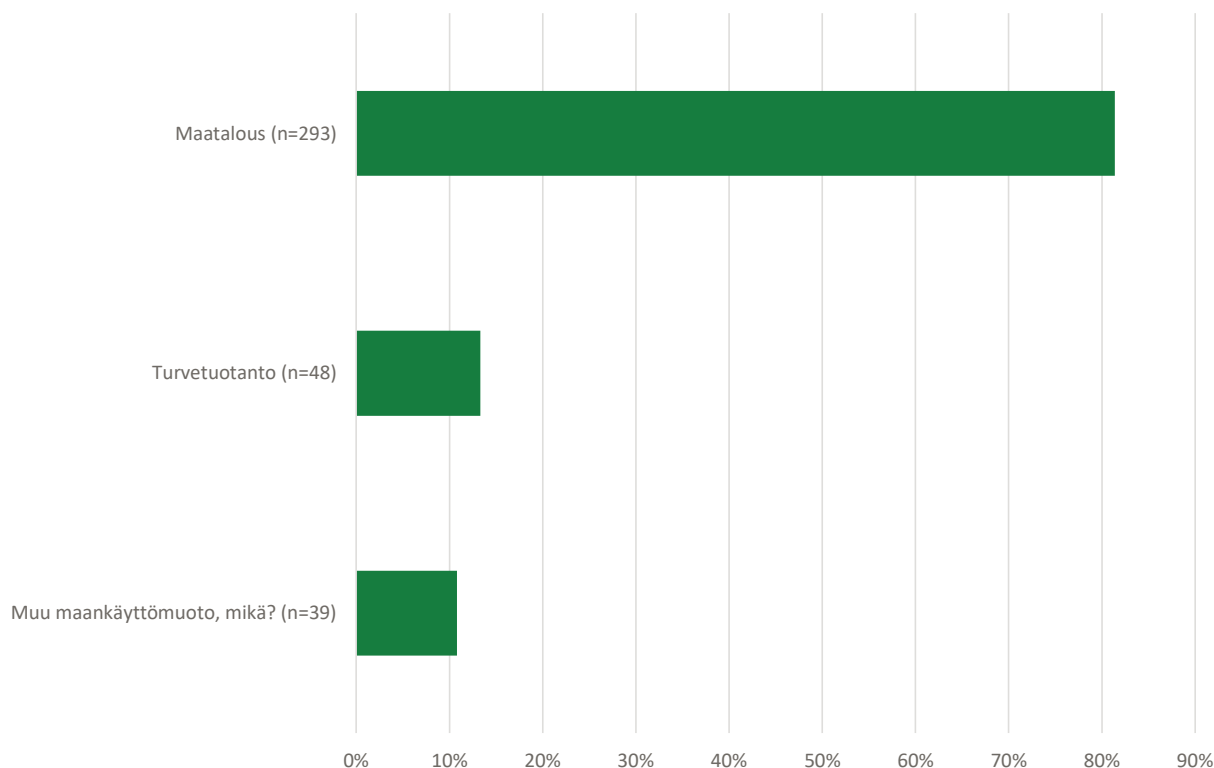

Metsäkeskus

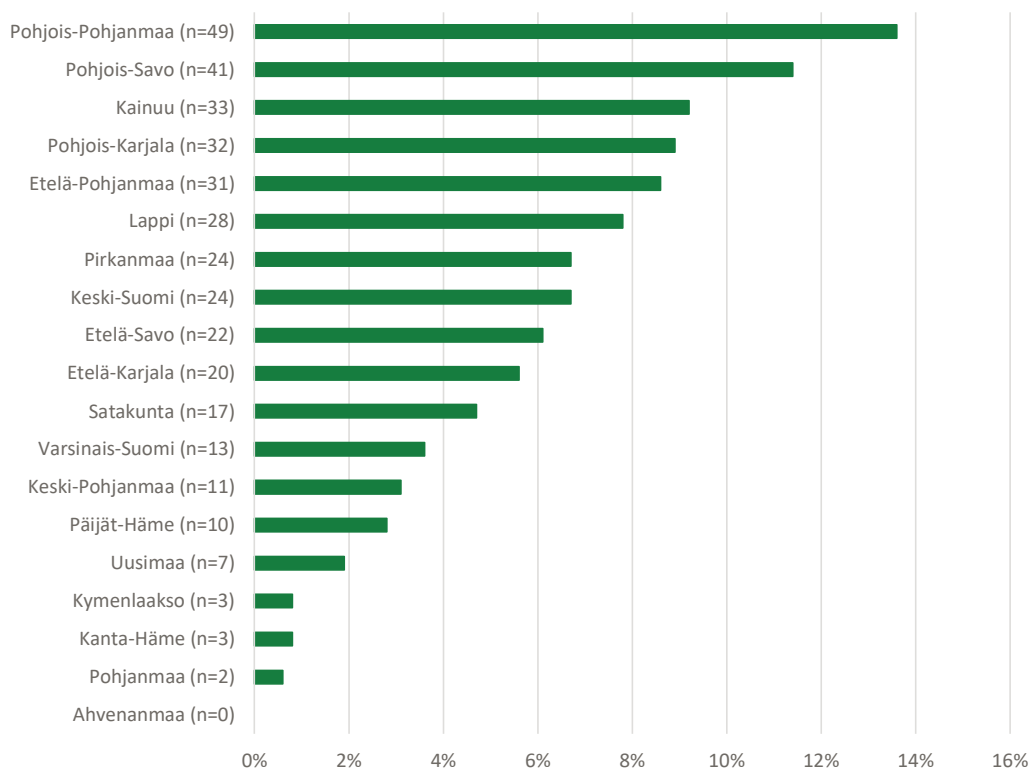
Mikä oli aiempi maankäyttömuoto kohteella, jolle hait metsitystukea?

Jos sinulla oli useita metsityskohteita, voit valita useita vaihtoehtoja.

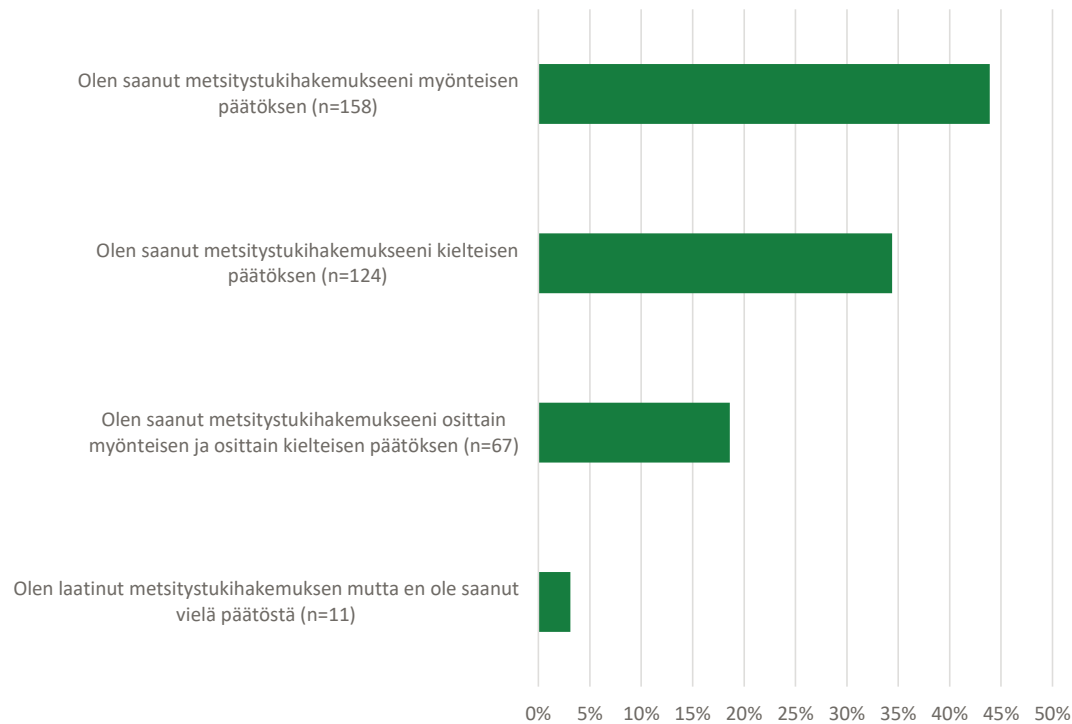
- Yleisimmin vastaajat olivat hakenneet metsitystukea entisille maatalousmaille (81 % vastaajista)
- Turvetuotannosta poistuneille alueille haki metsitystukea 13 % vastaajista
- Muina aiempina maankäyttömuotoina mainittiin muun muassa:
 - Joutomaa 13 kpl
 - Vanha pelto/viljelysmaa 6 kpl
 - Laidun 4 kpl
 - Kesanto 3 kpl
 - Turkistarhaus 2 kpl

Missä maakunnassa omistat kohteen, jolle hait metsitystukea? Voit valita useita vaihtoehtoja.

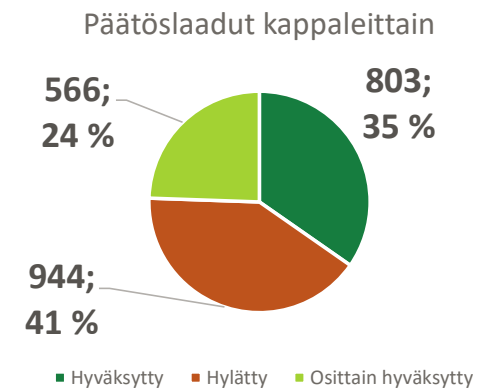

- Yleisimmin metsitystuen hakemisen joutoalue sijaitti Pohjois-Pohjanmaalla (14 %)
- Toisella sijalla on Pohjois-Savo (11 %)
- Kainuussa, Pohjois-Karjalassa, Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Etelä-Savossa metsitystuen kohde sijaitti noin 8 % /maakunta.

Valitse seuraavista vaihtoehdoista se, joka kuvaa sinua parhaiten.

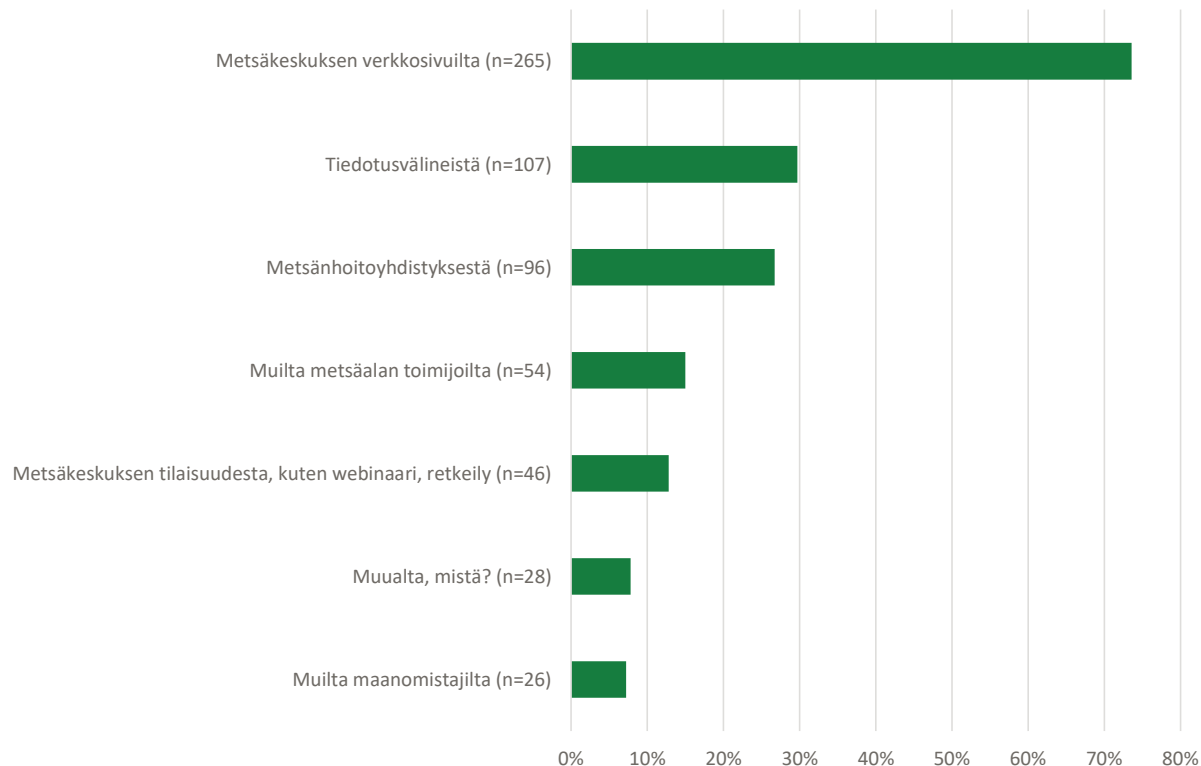

- Suurin osa vastaajista oli saanut myönteisen päätöksen metsitystukihakemukselleen (44 %)
- Kielteisen metsitystukipäätöksen oli saanut 34 % vastaajista
- Osittain myönteisen ja osittain kielteisen päätöksen oli saanut 19 % vastaajista
- 3 % vastaajista odotti päätöstä hakemukselleen

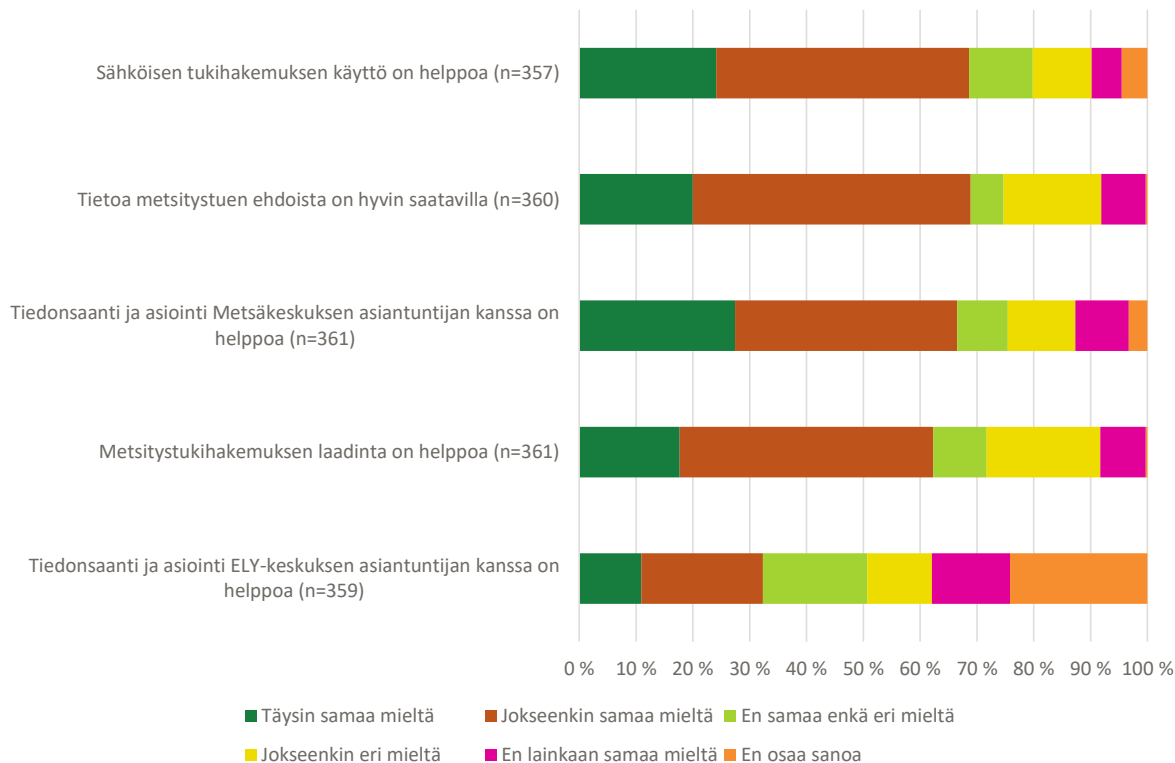
Mistä olet hakenut tietoa metsitystuesta?

Voit valita enintään kolme tärkeintä vaihtoehtoa.

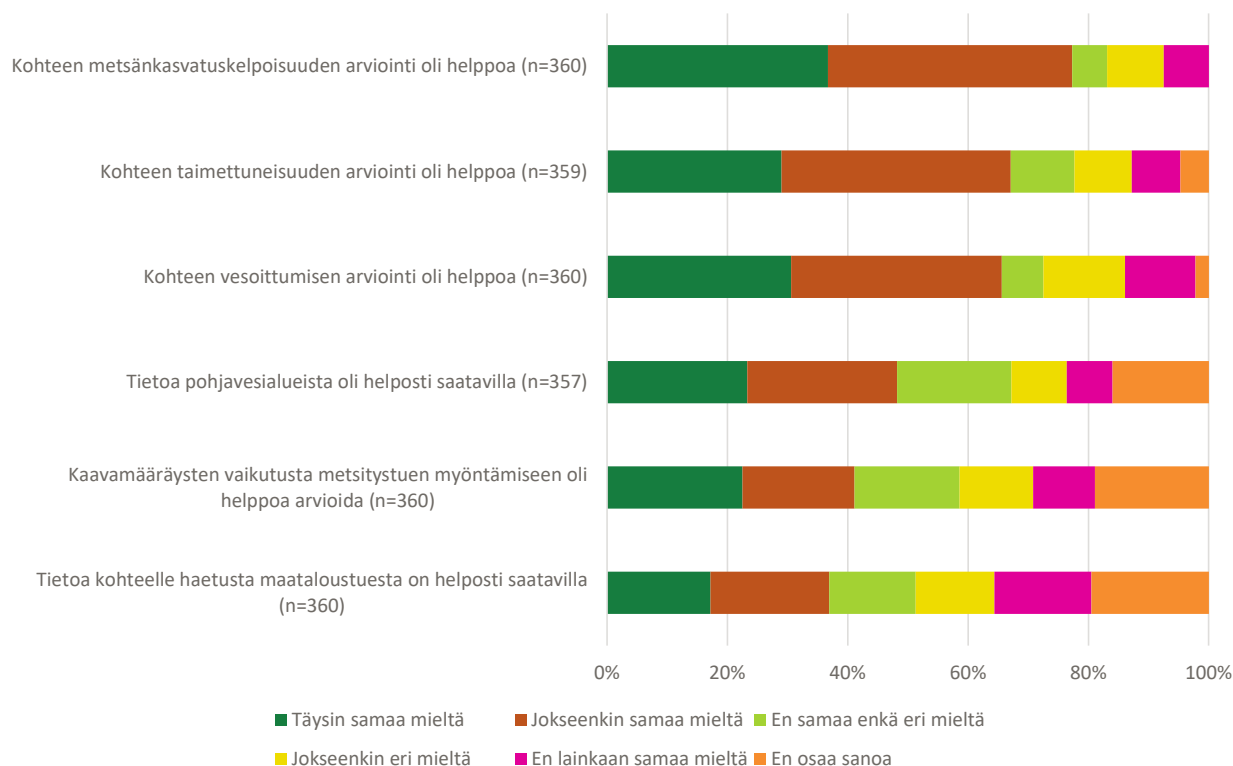
- Suurin osa vastaajista oli hakenut tietoa metsitystuesta Metsäkeskuksen verkkopalvelusta (74 %)
- Tiedonhaku tiedotusvälineistä ja metsänhoitoyhdistyksestä mainittiin yhtä usein (lähes 30 %)
- Vastaajia pyydettiin mainitsemaan tiedotusvälineitä, joista olivat hakeneet tietoja, vastauksissa mainittiin seuraavia:
 - Maaseudun tulevaisuus (n=15)
 - Metsälehti (n=12)
 - Internet (n=14)
 - Lehdet (n=9)
 - Metsäkeskus (n=6)
- Muualta, mistä? –vastauksina saatiin yleisimmin haetuksi suoraan Metsäkeskuksesta

Arvioi seuraavia metsitystuen hakemiseen liittyviä väittämiä.

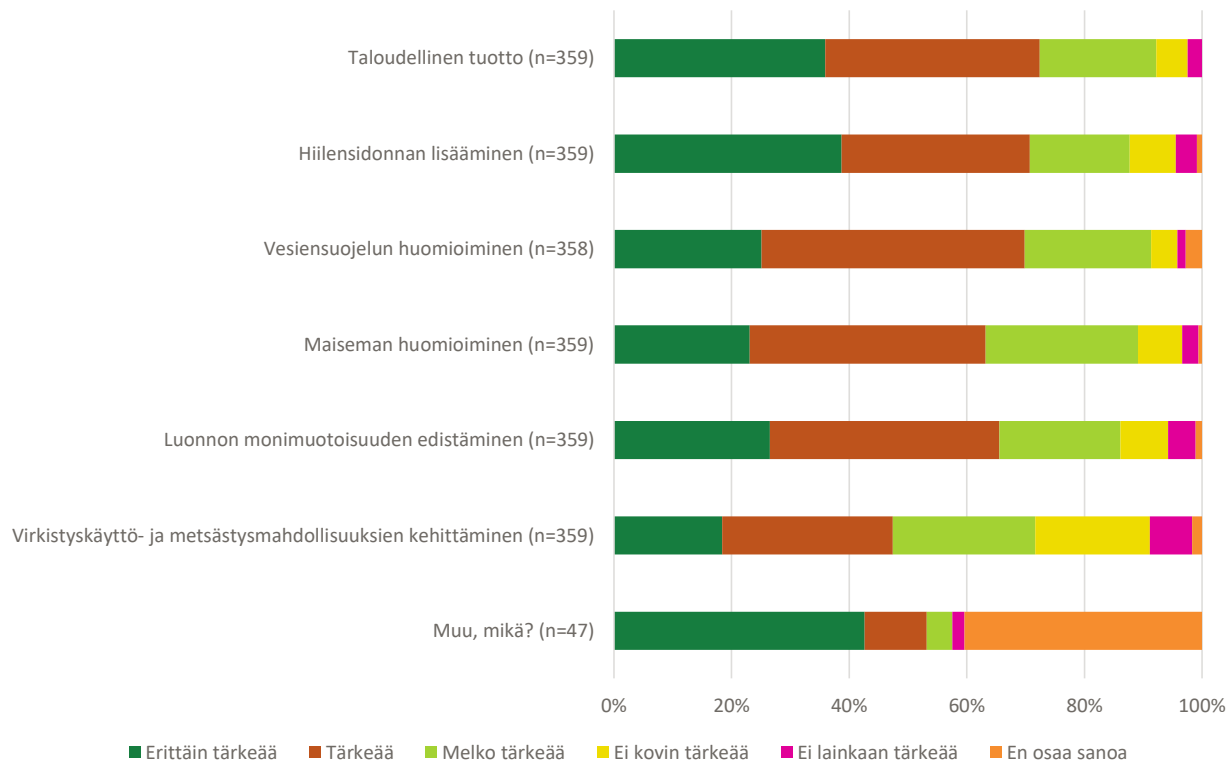
- Suurin osa vastaajista (68 %) piti sähköisen tukihakemuksen käyttöä helppona
- 69 % vastaajista arvioi tietoa metsitystuen ehdoista olevan hyvin saatavilla
- 66 % vastaajista oli sitä mieltä, että tiedonsaanti ja asiointi Metsäkeskuksen asiantuntijan kanssa oli helppoa
- 62 % vastaajista arvioi, että metsitystukihakemuksen laadinta on helppoa
- En osaa sanoa –vaihtoehto valittiin useimmin (24 %), kun tiedosteltiin tiedonsaantia ja asiointia ELY-keskuksen asiantuntijan kanssa

Arvioi väittämiä kokemuksesi perusteella ja peilaa vastaustasi kohteellesi, jolle hait metsitystukea. Metsitystukea voidaan myöntää, kun tuen ehdot täyttyvät. Ehtojen mukaan alueen tulee olla muun muassa luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopiva, alueen metsitykseen ei ole myönnetty aiemmin rahoitusta eivätkä kaavamääräykset estä metsitystä.

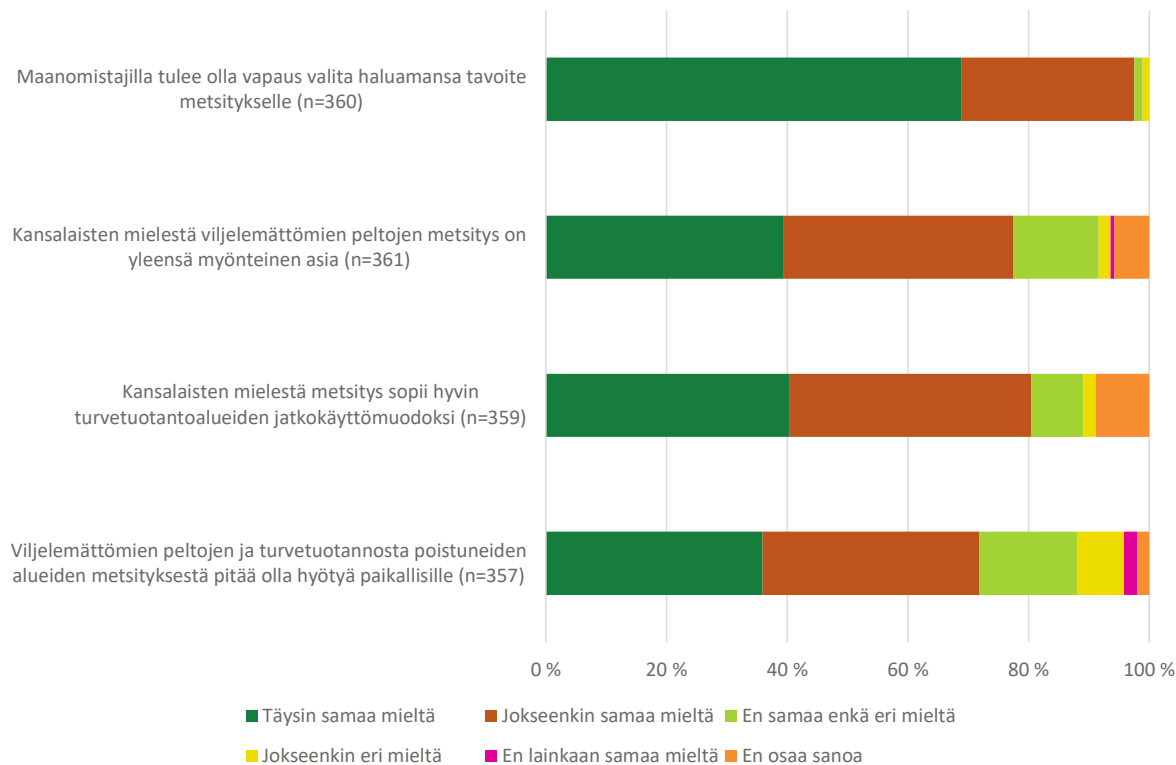
- Suurin osa vastaajista (noin 70 %) piti kohteen metsänkasvatuksen kelpoisuuden, taimettuneisuuden ja vesoittumisen arviointia helppona.
- Lähes 20 % vastaajista koki, ettei osaa sanoa, onko tietoa pohjavesialueista ja haetuista maataloustuista helposti saatavilla.
- Samoin 18 % vastaajista ei osannut sanoa, onko kaavamääräysten vaikutusta metsitystuen myöntämiseen helppoa arvioida.

Kuinka tärkeänä pidät seuraavia tavoitteita maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsityksessä?

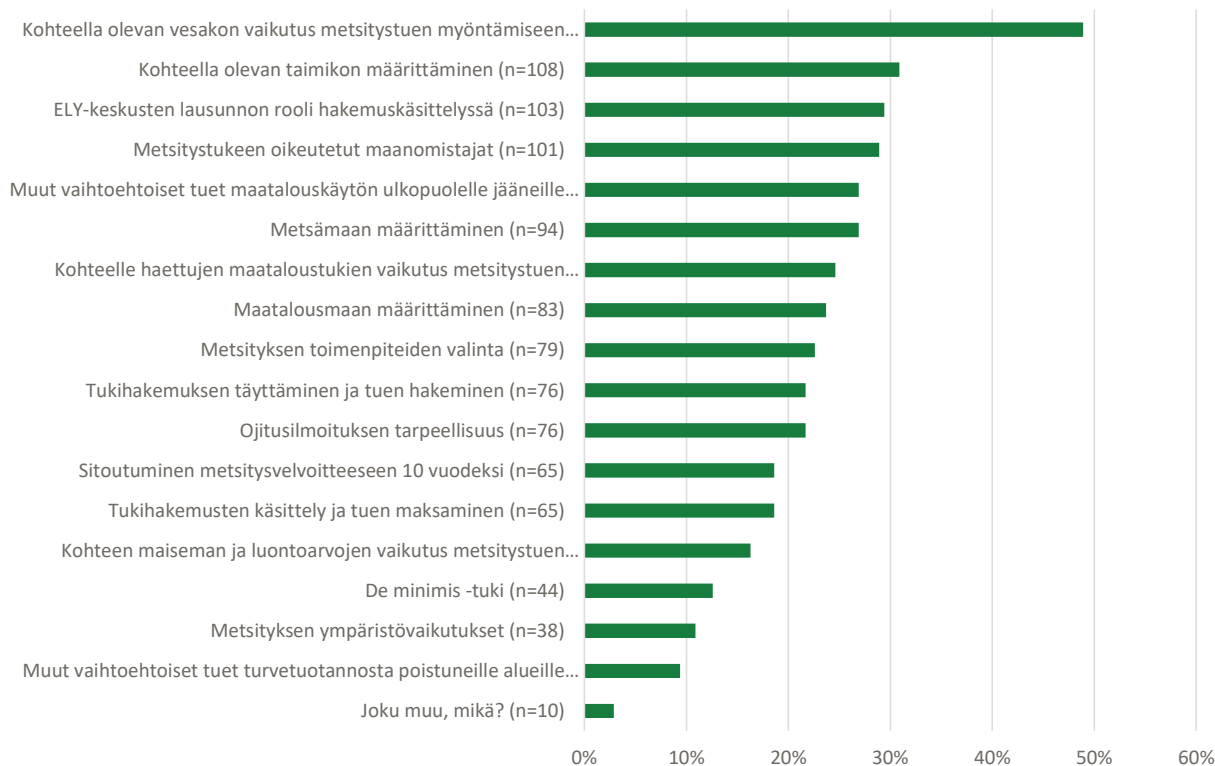
- Yli puolet vastaajista (noin 70 %) piti taloudellista tuottoa, hiilensidonnän lisäämistä ja vesiensuojelun huomioimista erittäin tärkeinä tai tärkeinä tavoitteina joutoalueiden metsityksissä.
- Maiseman ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen olivat erittäin tärkeitä tai tärkeitä tavoitteita 64 % vastaajista.
- Virkistyskäytön ja metsästyksen mahdollisuudet koki erittäin tärkeiksi tai tärkeiksi tavoitteiksi 47 % vastaajista.
- Muu tavoite, mikä? –vastauksina mainittiin yleisimmin:
 - Alueen ottaminen hyötykäyttöön (n=5)
 - Seuraavat sukupolvet (n=3)
 - Maisemalliset arvot (n=2)

Arvioi seuraavia väittämiä, jotka koskevat maatalouskäytön ulkopuolelle jääneitä peltolohkoja ja turvetuotannosta poistuneita alueita.

- 97 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että maanomistajilla tulee vapaus valita haluamansa tavoite metsitykselle.
- 81 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että kansalaisten mielestä metsitys sopii hyvin turvetuotantoalueiden jatkokäyttömuodoksi
- 77 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että kansalaisten mielestä viljelemättömien peltöjen metsitys on yleensä myönteinen asia.
- 72 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että joutoalueiden metsityksistä pitää olla hyötyä paikallisille.

Mistä asioista mielestäsi metsitystuen hakijat tarvitsevat aiempaa enemmän tietoa? Voit valita enintään viisi vaihtoehtoa.

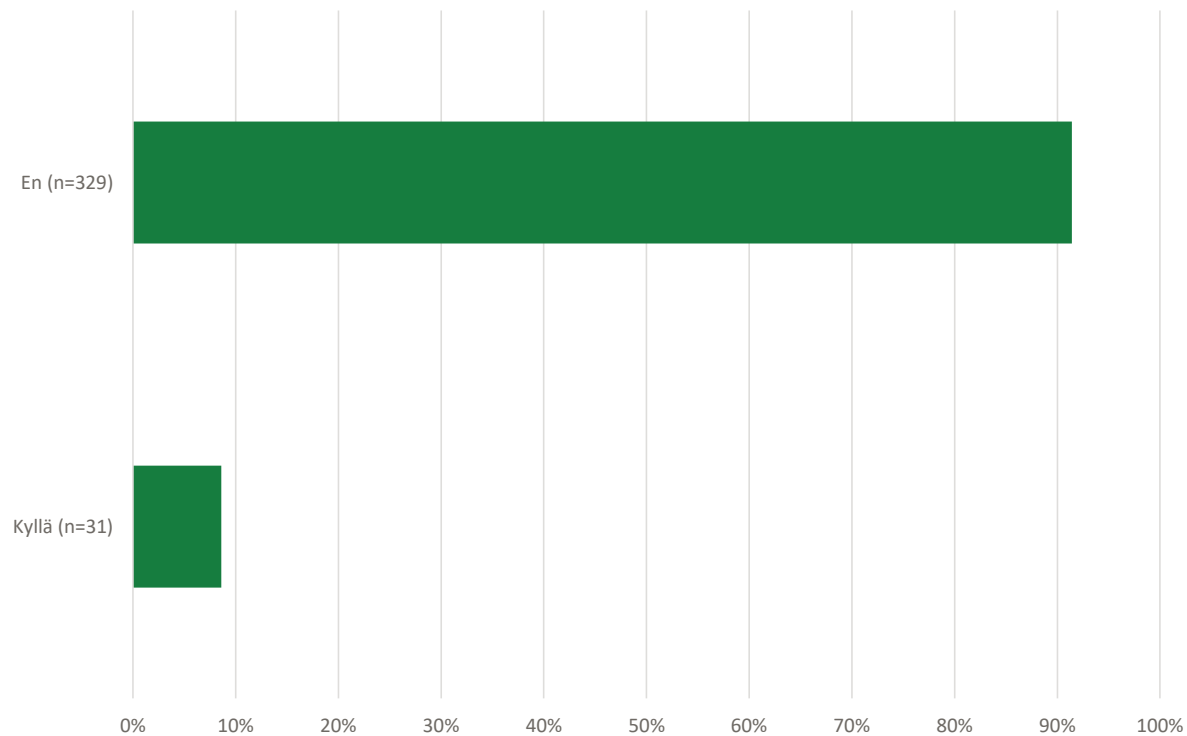
- Ylivoimaisesti eniten toivotaan tietoa vesakon vaikutuksesta metsitystuen myöntämiseen.
- Myös tarvitaan tietoa kohteella olevan taimikon määrittämisestä, ELY-keskuksen roolista hakemuskäsittelyssä ja metsitystukeen oikeutetuista maanomistajista.
- Vähempi kaivataan tietoa muista tuista turvetuotantoalueille. Metsityksen ympäristövaikutukset ja de minimis -tuki eivät ole kiinnostavia asioita.

Arvioi seuraavia metsitystukijärjestelmän jatkoa koskevia väittämiä.

- 85 % vastaajista on samaa mieltä siitä, että on tärkeää jatkaa metsitystukijärjestelmää vuodesta 2024 alkaen. 5 % vastaajista ei kaipaakaan uutta metsitystukijärjestelmää.
- 82 % vastaajista on samaa mieltä siitä, että myös heikkokuntoisille, nykyisin viljelyssä oleville pelloille tulee saada metsitykseen tukea. 5 % vastaajista ei kaipaakaan näille pelloille tukea metsitykseen.
- 17 % vastaajista ei osannut sanoa näkemystään de minimis -tuesta metsitystukijärjestelmässä. Tätä kuitenkin toivoi jatkossakin 60 % vastaajista.

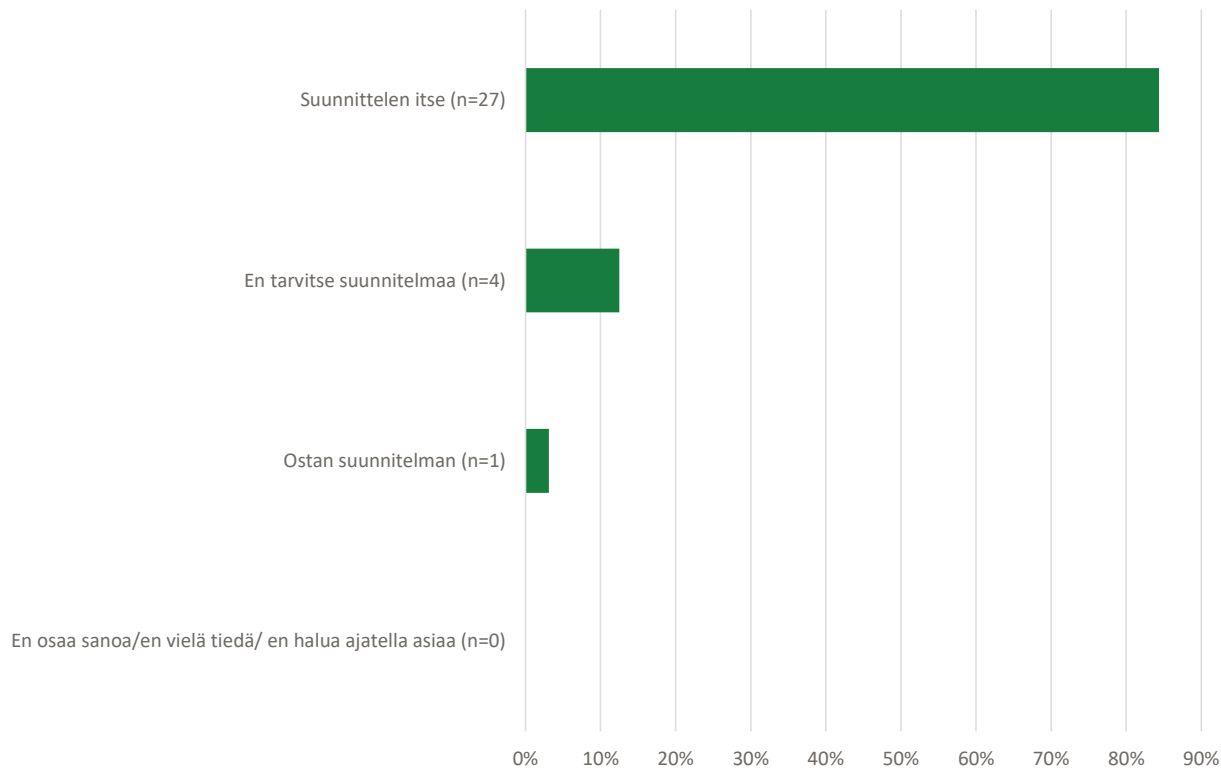
Omistatko turvetuotantoalueen, jolle harkitaan seuraavaa maankäyttömuotoa?

- 9 % vastaajista omisti turvetuotantoalueen, jolle harkitaan seuraavaa maankäyttömuotoa.
- Seuraavat kysymykset on kohdennettu vain näille vastaajille (n= 31 henkilöä).

Miten aiot toteuttaa turvetuotantoalueen jatkokäytön suunnittelun?

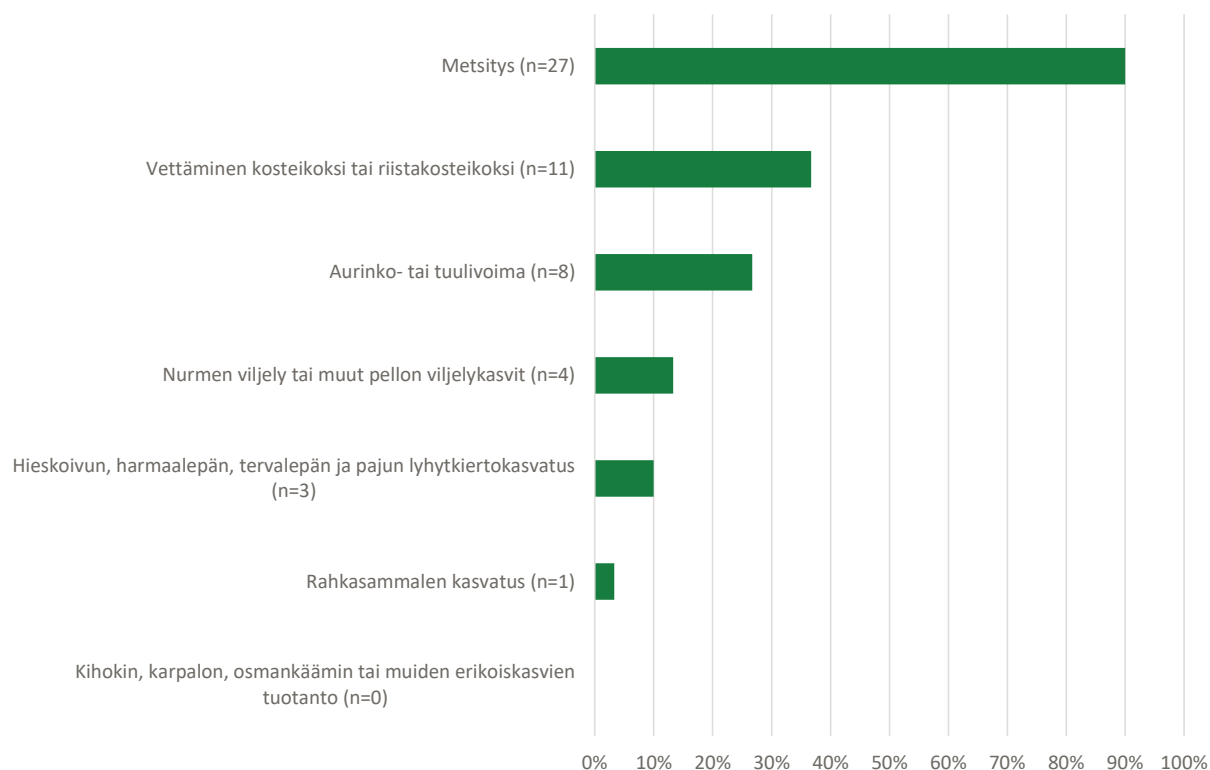
Valitse yksi vaihtoehto seuraavista. Tämä kysymys vain turvetuotantoalueen omistajille.

- 84 % vastaajista aikoo itse suunnitella turvetuotantoalueen jatkokäytön.
- 12 % vastaajista on sitä mieltä, että hän ei tarvitse suunnitelmaa.

Mitkä jatkokäyttömuodot soveltuvat omistamallesi turvetuotantoalueelle?

Voit valita useita vaihtoehtoja. Tämä kysymys vain turvetuotantoalueen omistajille.

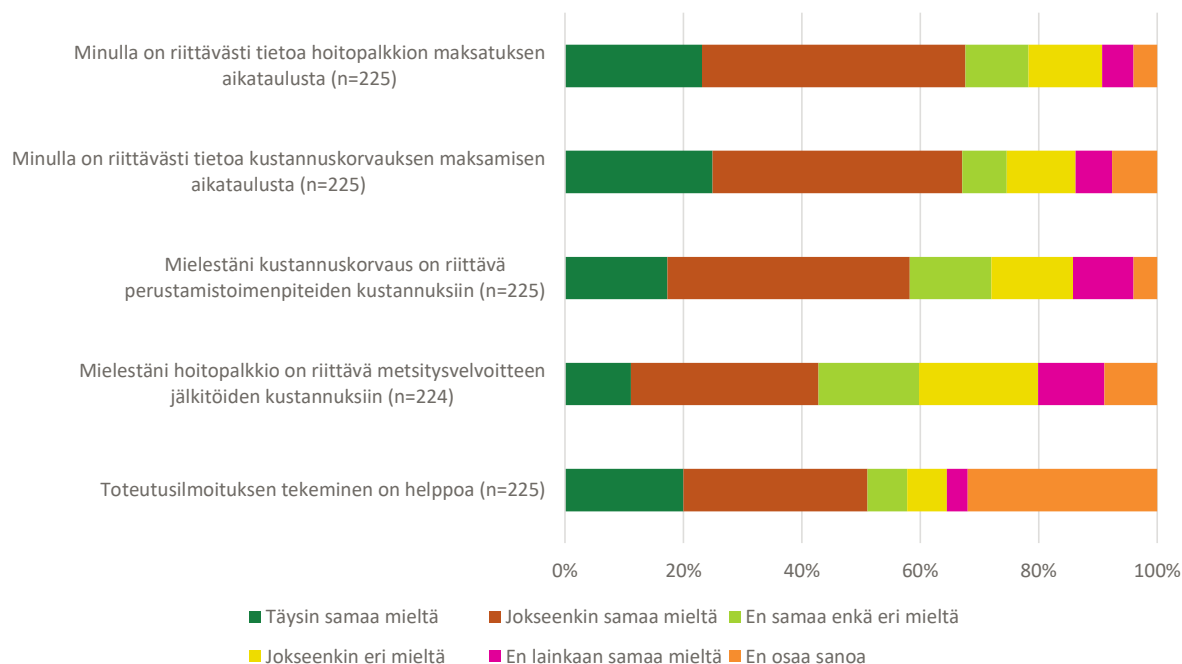

- 90 % vastaajista arvioi, että metsitys soveltuu hänen turvetuotantoalueelle jatkokäyttömuodoksi.
- Vettäminen kosteikoksi soveltuu seuraavaksi käyttömuodoksi noin joka kolmannen vastaajan omistamalle turvetuotantoalueelle.
- Aurinko- tai tuulivoima soveltuvat seuraavaksi käyttömuodoksi alueille, joita omistavat 26 % vastaajista.
- Lyhytkiertokasvatus ja maatalous soveltuvat noin joka kymmenennen vastaajan omistamalle turvetuotantoalueelle.
- Rahkasammalen, kihokin, karpalon, osmankäämin tai muiden erikoiskasvien tuotanto eivät soveltuneet vastaajien omistamille turvetuotantoalueille.

Arvioi seuraavia toteutusilmoituksen tekemiseen ja metsitystuen maksamiseen liittyviä väittämiä. Tämä kysymys kokonaan myönteisen tai osittain myönteisen päätöksen saaneille.

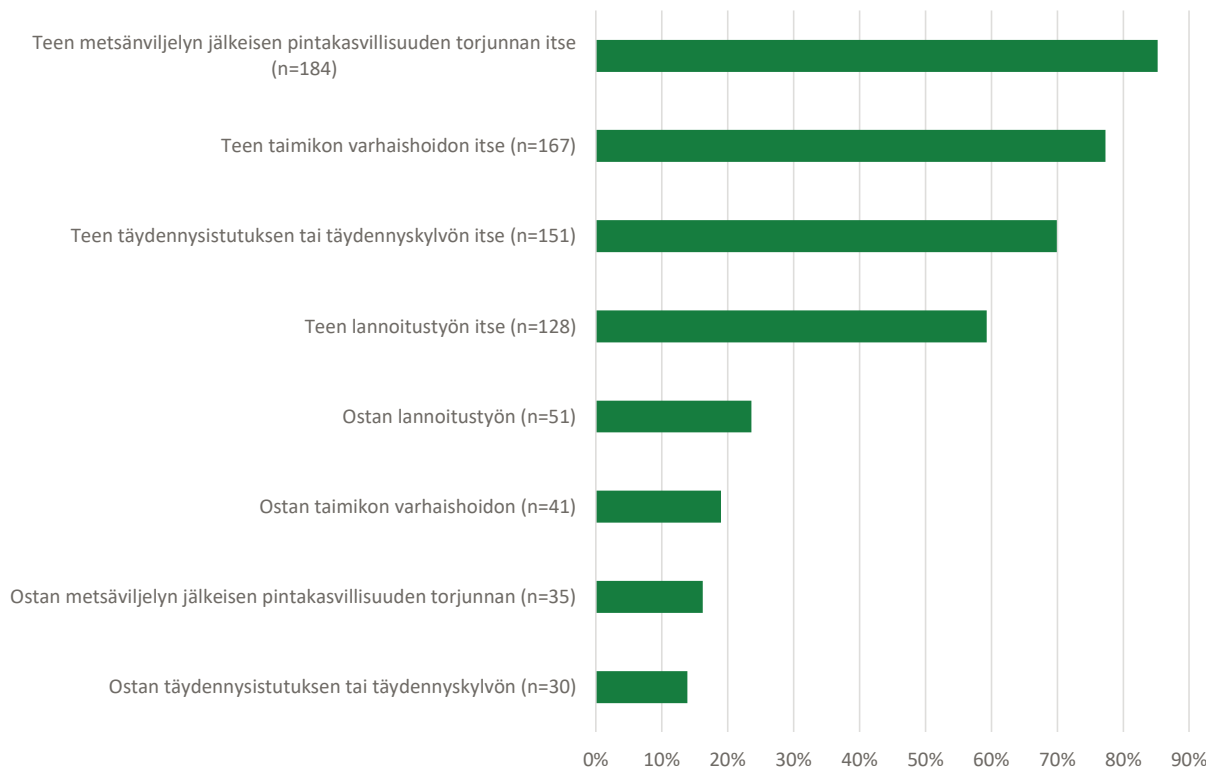
Metsitystuki koostuu kustannuskorvauksesta ja hoitopalkkiosta. Kustannuskorvaus maksetaan tuensaajalle, kun Metsäkeskukselle on toimitettu toteutusilmoitus tehdyistä metsityksen perustamistoimenpiteistä. Perustamistoimenpiteitä ovat esimerkiksi maanmuokkaus, pintakasvillisuuden torjunta, lannoitus, istutus ja kylvö. Hoitopalkkion ensimmäinen erä maksetaan kahden vuoden ja toinen erä kahdeksan vuoden kuluttua siitä, kun Metsäkeskus on maksanut kustannuskorvauksen.

- Kaksi kolmasosaa vastaajista oli samaa mieltä siitä, että heillä on riittävästi tietoa hoitopalkkion ja kustannuskorvauksen maksamisen aikataulusta.
- 58 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että kustannuskorvaus on riittävä perustamistoimenpiteiden kustannuksiin.
- 43 % vastaajista oli samaa mieltä siitä, että hoitopalkkio on riittävä jälkitöiden kustannuksiin kun taas 31 % vastaajista arvioi, että hoitopalkkio on riittämätön.
- Toteutusilmoituksen tekeminen on helppoa –väitteeseen joka kolmas vastaaja valitsi En osaa sanoa – vaihtoehdon.

Miten olet aikonut toteuttaa metsityselvoitteen työt, mikäli niitä tarvitaan?

Voit valita useita vaihtoehtoja. Tämä kysymys kokonaan myönteisen tai osittain myönteisen päätöksen saaneille.

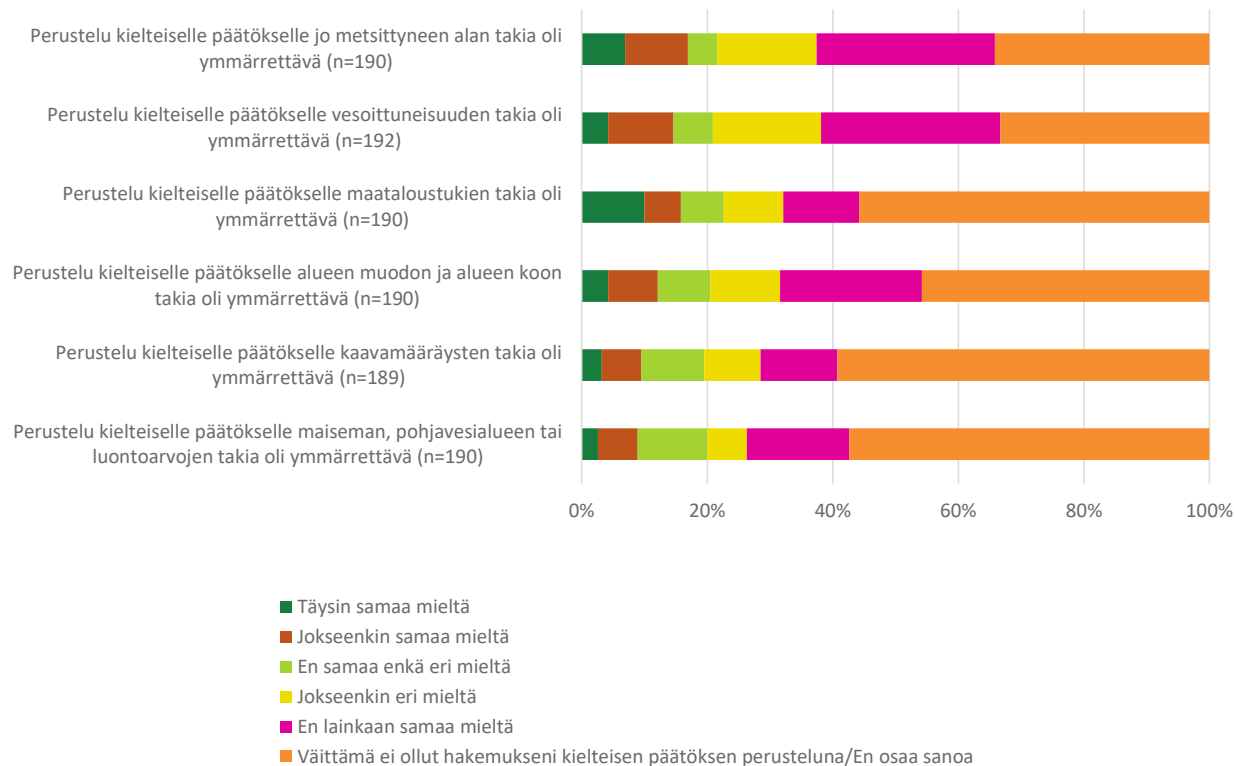

- Vastaajista 85 % aikoo itse tehdä metsänviljelyn jälkeisen pintakasvillisuuden torjunnan ja 15 % vastaajista aikoo ostaa palvelun.
- Vastaajista 70 % aikoo itse tehdä täydennysistutuksen ja 14 % vastaajista ostaa palvelun.
- Vastaajista 77 % aikoo tehdä itse taimikon varhaishoidon ja 19 % ostaa palvelun.
- Vastaajista 59 % aikoo tehdä itse lannoitustyön ja 24 % ostaa palvelun.

Metsäkeskus

Arvioi seuraavia kielteiseen tukipäätökseen liittyviä väittämiä. Tämä kysymys kokonaan kielteisen tai osittain kielteisen päätöksen saaneille.

- Kielteinen tukipäätös oli yleisimmin ymmärrettävä, kun päätös perustui maataloustukiin (16 % vastaajista). Tällöin kuitenkin 21 % vastaajista oli eri mieltä.
- Ymmärrettävyys kaavamääräysten takia kielteiseen päätökseen oli saman suuntainen kuin maataloustukien yhteydessä. Vastaajista 9 % oli samaa mieltä ja 21 % eri mieltä.
- Ymmärrettävyys maiseman, pohjavesialueen tai luontoarvojen takia kielteiseen päätökseen oli saman suuntainen kuin maataloustukien ja kaavamääräysten yhteydessä. Vastaajista 9 % oli samaa mieltä ja 23 % eri mieltä.
- Kielteinen päätös alueen metsittymisen, vesoittuneisuuden tai alueen muodon ja koon takia oli vähän ymmärrettävä. 14 % vastaajista perustelu oli ymmärrettävä ja 41 % vastaajista kielteinen päätös ei ollut ymmärrettävä.

Kiitos kaikille kyselyyn vastanneilla

Kyselyn valmistelusta ja analysoinnista ovat vastanneet
Metsäkeskuksesta Pauli Juntunen, Heikki Kraft, Jussi Pirkonen, Anne
Palkki ja Heikki Seppänen sekä Airi Matila Tapiosta